

MILENA AGUS

Mal di pietre

จากดวงจันทร์

มิลนา อากุส เขียน
นันทวรรณ ชาญประเสริฐ แปล

อ่านอิเล็กทรอนิกส์

Milena Agus, *Mal di pietre*
Copyright © 2006 nottetempo S.r.l.
Thai translation © 2017 Nuntawan Chanprasert
Copyright arranged through Tuttle-Mori Agency Co., Ltd.
All rights reserved

จากดวงจันทร์

มิเลนา อากุส เขียน
นันทวรรณ ชาญประเสริฐ แปล
อภिरดา มีเดช บรรณาธิการ

จัดพิมพ์โดย สำนักพิมพ์อ่านอิตาลี, กรุงเทพมหานคร
พิมพ์ครั้งแรก ตุลาคม 2560
พิมพ์ครั้งที่สอง กุมภาพันธ์ 2565

บรรณาธิการบริหาร นันทวรรณ ชาญประเสริฐ
บรรณาธิการจัดการ ชฎารัตน์ วิลัยพล
ผู้ช่วยบรรณาธิการจัดการ มีนาภา โมไนยพงศ์
พิสูจน์อักษร สุริยกานต์ พรหมมงคล
ศิรินุ นวรงค์ชื่น
รูปเล่ม วิลาวัลย์ โพธิ์ปี
ออกแบบปก เฉลิมพันธุ์ ปัญจมาพิรมย์

www.readingitaly.it
e-mail: info@readingitaly.it
facebook/twitter/instagram: ReadingItaly

พิมพ์ที่ บริษัทภาพพิมพ์ จำกัด
จัดจำหน่ายโดย บริษัทเคล็ดไทย จำกัด
ISBN 978-616-93896-2-0 ราคา 180 บาท

จากดวงจันทร์

“หากฉันจะไม่ได้พบเธอในชีวิตนี้
ก็ขอให้ฉันรู้สึกถึงสิ่งที่ขาดหายไป”

ทหารในภาพยนตร์เรื่อง *The Thin Red Line*

ยารู้จักกับทหารผ่านศึกคนนั้นในฤดูใบไม้ร่วง ปี 1950 ตอนเดินทางจากเมืองคัลยารี¹ ไปยังแผ่นดินใหญ่ เป็นครั้งแรก ขณะนั้นย่าอายุย่าง 40 ปี ยังไม่มีลูก เพราะ โรคหิน² ทำให้แท้งในช่วงเดือนแรกๆ ทุกครั้ง ย่าจึงถูกส่งตัวไปรักษาโรคที่บ่อน้ำแร่ ตอนไป ย่าสวม เสื้อคลุมทรงตรง รองเท้าส้นสูงผูกเชือกและถือกระเป๋าเดินทางใบที่สามถือเข้าไปในหมู่บ้านตอนย้ายถิ่นฐาน หลังเกิดภัยพิบัติ

---

¹ Cagliari เมืองศูนย์กลางของแคว้นซาร์ดิเนียซึ่งมีลักษณะภูมิประเทศ เป็นเกาะอยู่ในทะเลเมดิเตอร์เรเนียน

² แปลจาก *su mali de is perdas* ซึ่งเป็นภาษาถิ่นของชาวเกาะซาร์ดิเนีย หมายถึงโรคนิวไนด์

ยาแต่งงานช้า คือในเดือนมิถุนายน 1943 หลังจากที่อเมริกาทิ้งระเบิดถล่มคัลยารี สมัยนั้นหากใครอายุ 30 แล้วยังไม่มีครอบครัว ก็คล้าย ๆ กับเป็นสาวที่นทิกแล้ว ยาไม่ได้ขี้เหร่ หรือไม่มีผู้ชายมาจีบ ไม่ใช่เลย เพียงแต่ว่าผู้ชายเหล่านั้นเมื่อจีบไปได้สักกระยะ ก็เริ่มห่างเหิน แล้วหายหน้าไปก่อนจะขอหมั้นหมายจากปู่ทวดของฉัน “คุณครับ เกิดเหตุสุดวิสัยทำให้ผมไปหาคุณวันพุธนี้และวันพุธหน้าไม่ได้ ทั้ง ๆ ที่ผมอยากไปหาคุณเหลือเกิน น่าเสียดายว่าเป็นไปไม่ได้จริงๆ ครับ” ยาจึงรอวันพุธที่สาม แต่ก็มีเด็กผู้หญิงถือจดหมายเลื่อนนัดมาให้ทุกครั้ง และหลังจากนั้นก็เงียบหายไป

ปู่ทวดกับน้องสาวของยารักยา แม้ว่าจะเริ่มเป็นสาวที่นทิกแบบนี้แล้วก็ตาม ผิดกับย่าทวด ซึ่งมักทำ

กับยาเหมือนไม้ไซ้เลือดเนื้อเชื้อไขของตน และบอกว่ารู้สาเหตุที่ย่างขึ้นคาน

วันอาทิตย์ ยามเมื่อสาว ๆ ไปร่วมพิธีมิสซา หรือเดินเล่นคล้องแขนคู่หมั้นคู่หมายไปตามถนนใหญ่ ย่าจะรวบรวมวย ซึ่งแม้แต่ตอนฉันยังเด็ก และย่าอายุมากแล้ว ก็ยังคงดำ แล้วตอนนั้นจะขนาดไหน เสร็จแล้วย่าไปโบสถ์เพื่อขอเหตุผลจากพระเจ้า ว่าเพราะอะไรถึงได้ไม่ยุติธรรมกับย่าแน่ ไม่ยอมให้ย่ารู้จักความรัก ซึ่งเป็นสิ่งสวยงามที่สุด และเป็นสิ่งเดียวที่คุ้มค่ากับการมีชีวิตอยู่ โดยต้องตื่นแต่ตีสี่เพื่อทำงานบ้าน แล้วไปทำงานในไร่ แล้วไปเรียนปักผ้าอันแสนน่าเบื่อ แล้วเอาเหยือกเทินหัวไปรองน้ำดื่มที่น้ำพุ แล้วดนอนทั้งคืนทุกสัปดาห์เพื่อทำขนมปัง แล้วตักน้ำในบ่อ แล้วต้องให้อาหารไก่อีก ฉะนั้นหากพระเจ้าไม่ต้องการให้เธอรู้จักความรัก ก็ขอให้ฆ่าเธอเสีย ด้วยวิธีไหนก็ได้ บาทหลวงบอกย่าในช่วงแก่บ่าว่า ความคิดเหล่านี้เป็นบาปหนัก ในโลกนี้ยังมีสิ่งอื่นอีกมากมาย แต่ย่าไม่สนใจสิ่งอื่นทั้งหลายนั้นสักนิดเดียว

วันหนึ่ง ย่าทวดถือไส้เอ็นวัวรอย่าอยู่ในลานบ้าน แล้วเขียนย่าจนเลือดออกแม้กระทั่งที่หัว และไข้ขึ้นสูง ย่าทวดรู้จากเสียงร่ำลือในหมู่บ้านว่า ที่บรรดาชายหนุ่มหนีไปก็เพราะย่าแต่งบทกวีรักร้อนแรงและยังสื่อเรื่องลามกด้วยให้พวกเขา ลูกสาวของย่าทวดไม่เพียงสร้างความอับอายขายหน้าให้ตัวเองเท่านั้น แต่ยังคงทั้งครอบครัวด้วย ย่าทวดจึงเขียนไม่หยุด พลังตะโกนใส่ว่า “นั่งปีศาจ นั่งปีศาจ!” และสาปแช่งวันที่ให้ย่าเข้าเรียนชั้นประถม และหัดเขียนหนังสือ

เดือนพฤษภาคม ปี 1943 ปู่มายังหมู่บ้าน อายุล่วงเลย 40 ประกอบอาชีพเป็นพนักงานโรงผลิตเกลือที่คัลยารี ปู่เคยมีบ้านหลังงามอยู่บนถนนจูเซปเป มันโน ข้างโบสถ์ ซานจอร์โจและซานตาคาเตรีนา หากมองจากชั้นบนจะเห็นหมู่หลังคาบ้านเรือนยาวไกลไปจนถึงทะเล หลังจากระเบิดลงเมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม บ้านหลังนั้นและโบสถ์ รวมถึงอีกหลายสิ่งหลายอย่างก็ไม่เหลืออะไร นอกจาก หลุมและกองเศษปรักหักพัง ครอบครัวของย่ารับ สุภาพบุรุษคนนี้เข้าไปอยู่ในบ้านด้วย เขาไม่ถูกเรียกตัวไปสงครามเพราะอายุมากแล้ว และเพิ่งเป็นหม้าย ย้ายจากบ้านเดิมโดยมีกระเป๋าดูเดินทางซึ่งขอยืมคนอื่นมา เพียงใบเดียว กับข้าวของสองสามชิ้นที่เอาออกมาได้จาก เศษอิฐเศษปูน มากินอยู่หลับนอนโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ ภายในเดือนมิถุนายน เขาขอแต่งงานกับย่า ก่อน

แต่งงานเดือนนั้นย่ำร้องให้แทบทุกวัน คุณเข้าแทบเท้า
ปฐวด อ้อนวอนขอให้ท่านตอบปฏิเสธ ให้แต่งเรื่องว่า
ยามีคู่หมั้นคู่หมายแล้ว ซึ่งตอนนี้ไปรบในสงคราม หรือ
ถ้าไม่อย่างนั้น หากคนในบ้านไม่ต้องการให้ย่ำอยู่ด้วย
อีกต่อไป ย่ำก็พร้อมจะทำทุกอย่าง ย่ำจะไปหางานทำ
ในเมืองคัลยารี “คนจากคัลยารีมาที่นี้นะลูก แล้วลูก
กลับจะไปที่นั่น! ในเมืองไม่มีอะไรเหลือแล้ว”

“มันบ้า” ย่ำทวดตะโกน “บ้าสิ้นดี! อยากไปเป็น
กะหรี่ในเมือง มันมีปัญญาทำได้ทุกอย่างเดี๋ยวนี้แหละ
เพราะทำอะไรไม่เคยเป็นเลย หัวกลวงมาตั้งแต่เด็ก”

“ไม่ยากอะไรเลยหากจะปั้นเรื่องคู่หมั้นคู่หมายใน
สนามรบ ไม่ว่าจะป็นบนเทือกเขาแอลป์ ในลิเบีย แอล-
เบเนีย หมู่เกาะในทะเลอีเจียน หรือไม่ก็ลงเรือไปกับ
ราชนาวี ไม่ยากอะไรเลย แต่กระนั้นปฐวดย่ำทวดก็ไม่ว
ยอมรับฟัง ย่ำเลยบอกเขาไปเองว่า ย่ำไม่ได้รักเขา และ
จะไม่มีวันเป็นภรรยาที่แท้จริงได้ เขาตอบว่าไม่ต้องห่วง
เขาก็ไม่ได้รักย่ำเหมือนกัน ทั้งนี้ในกรณีที่ทั้งคูู้ตัวว่า
กำลังพูดถึงอะไร ส่วนเรื่องการเป็นภรรยาที่แท้จริงนั้น

เขาเข้าใจดีมาก เขาจะไปช่องโสเกณิ¹ ในย่านมารีนาของเมืองคัลยารีเหมือนที่เคยทำมาโดยตลอดตั้งแต่หนุ่มๆ และไม่เคยติดโรคอะไรมาเลย

แต่ทั้งคู่ไม่ได้กลับไปคัลยารีจนปี 1945 ปู่กับย่าจึงนอนด้วยกันเหมือนพี่ชายกับน้องสาวในห้องสำหรับแขก ซึ่งตั้งเตียงสูงแต่ไม่ใหญ่นัก ทำด้วยเหล็กฝังเปลือกหอยมุก มีภาพวาดของแม่พระกับทารกเยซู นาฬิกาตั้งโต๊ะครอบด้วยโดมแก้ว อ่างล้างหน้ากับเหยือกน้ำ และกะละมัง กระจกวาดลายดอกไม้หนึ่งดอก และกระโถนกระเบื้องใต้เตียง สิ่งของเหล่านี้ย้ายขนไปบ้านบนถนนจูเซปเป มันโนด้วยเมื่อขายหลังในหมู่บ้าน ย่าอยากได้ห้องนอนแบบเดียวกับห้องที่นอนในปีแรกของชีวิตสมรส แต่ห้องนอนในบ้านที่หมู่บ้านรับแสงและอากาศจากระเบียงทางเดินเท่านั้น ส่วนบ้านที่ถนนมันโนมีแสงสาดจ้าเข้ามาจากทางทิศใต้และทางทะเลกระทั่งตะวันตกดิน ต้องของทุกอย่างเปล่งประกายวิบวับ ฉัน

---

¹ ต้นฉบับใช้คำว่า casa chiusa (บ้านปิด) เคยเป็นสถานบริการที่ถูกกฎหมายในอิตาลี ยกเลิกไปเมื่อวันที่ 20 กันยายน 1958

รักห้องนี้มาตลอด ตอนเด็กๆ ย่าให้ฉันเข้าไปก็ต่อเมื่อฉันทำตัวดี แต่ไม่เคยเกินวันละครั้ง

ในปีแรกหลังแต่งงาน ย่าป่วยเป็นมาลาเรีย บางครั้งไข้ขึ้นสูงถึงสี่สิบเอ็ดองศา ปู่เป็นคนเฝ้าไข้ย่า นั่งเป็นชั่วโมงๆ คอยตรวจดูไม่ให้ผ้าบนหน้าผากอุ่น หน้าผากย่ำร้อนเป็นไฟ จนต้องใช้ผ้าชุบน้ำที่เย็นเป็นน้ำแข็ง ปู่เที่ยวไปเที่ยวมา ได้ยินเสียงรอกของบ่อน้ำดังทั้งกลางวันกลางคืน

วันหนึ่งในช่วงนั้น ซึ่งเป็นวันที่ 8 กันยายน คนวิ่งไปบอกปู่เรื่องที่ได้ยินทางวิทยุ นั่นคือ อิตาลีขอสงบศึกและสงครามสิ้นสุดแล้ว แต่ปู่กลับเห็นว่ายังไม่สิ้นสุดเลย และหวังเพียงว่า นายพลบัสโซ¹ ผู้บัญชาการ จะปล่อยทหารเยอรมันไปจากเกาะซาร์ดิเนียโดยไม่สร้างวีรกรรม

---

¹ Antonio Basso (1881 - 1958) นายทหารของกองทัพอิตาลี ถูกดำเนินคดีในข้อหาไม่ปฏิบัติตามคำสั่งตอนที่อิตาลีขอสงบศึกและเข้าร่วมกับฝ่ายพันธมิตรในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ต่อมาพ้นผิดหลังจากถูกจำคุกเกือบ 2 ปี

อย่างเปล่าประโยชน์ นายพลบัสโซคงคิดเหมือนปู่ เพราะทหารสามหมื่นนายในกองพลยานเกราะของนายพล ลุงเกอร์เฮาเซน¹ ออกเดินทางไปอย่างสงบโดยไม่สังหารใครเลย และนายพลบัสโซ ก็โดนจับไปขึ้นศาลด้วยเหตุนี้ แต่ระหว่างนั้นชาวเกะซาร์ดิเนียก็รอดปลอดภัย ผิดกับบนพื้นแผ่นดินใหญ่ ปู่กับนายพลคาดการณ์ถูก เพราะต่อมาเพียงฟังสถานีวิทยุลอนดอน² ก็จะได้ยินนายพลบาดอลโยผู้นำรัฐบาลของอิตาลีแสดงความไม่พอใจหลายครั้งหลายหน เนื่องจากบรรดาทหารอิตาลีที่โดนฝ่ายเยอรมนีจับเป็นเชลยบริเวณแนวรบของอิตาลีถูกสังหารหมู่ เมื่อย่าหยาบป่วย คนบอกย่าว่า ถ้าไม่ได้สามี ป่านนี้ใช้คงเล่นงานย่าตายไปแล้ว และบอกอีกว่า มีการสงบศึก และการเปลี่ยนพันธมิตร ส่วนย่าก็แสดงความใจร้ายออกไป ซึ่งย่าไม่เคยให้อภัยตัวเองเลย โดยยกไหล่

---

¹ Carl Hans Lingershausen (1886 - 1975) นายทหารของกองทัพเยอรมนี

² Radio Londra รายการวิทยุภาษาอิตาลีของบีบีซี เริ่มกระจายเสียงวันที่ 27 กันยายน 1938 เพื่อสื่อสารกับประเทศในยุโรปที่อยู่ใต้อำนาจของเยอรมนี

เป็นเชิงว่า ‘ฉันไม่สน’

บนเตียงสูงเตียงนั้น ตอนกลางคืนน่าจะพยายามนอนขดตัวให้ห่างจากปู้มากที่สุด จนทำให้ตกเตียงอยู่บ่อยๆ และหากคืนไหนดวงจันทร์สาดแสงลอดประตูซึ่งอยู่ด้านระเบียงทางเดินเข้ามาส่องหลังของสามี ย่าแทบตกใจกลัวบุคคลภายนอกแปลกหน้าผู้นี้ ซึ่งย่าไม่รู้ว่าเขาหน้าตาดีหรือไม่ เพราะไม่เคยมองเห็นเขา และเขาก็ไม่เคยมองเห็นย่า หากว่าปู้หลับสนิท ย่าจะปีสสาวะใส่กระโถนใต้เตียง แต่ถ้าปู้เคลื่อนไหวแม้เพียงเบาๆ ย่าจะสวมผ้าคลุมไหล่แล้วออกจากห้อง เดินตัดลานบ้านไปส้วมข้างบ่อน้ำไม่ว่าจะกี่โมงก็ยาม อันที่จริงปู้ก็ไม่เคยจะเข้าใกล้ย่าเลย นอนตัวเกร็งอยู่อีกฟากหนึ่งเช่นกัน ตัวหรือก็ใหญ่ออกอย่างนั้น จนตกเตียงอยู่หลายครั้ง เนื้อตัวของทั้งคู่จึงมีรอยฟกช้ำเต็มไปหมดเสมอ เวลาอยู่กันตามลำพังในห้องนอน ปู้กับย่าไม่พูดจากันเลย ย่าสวดภาวนาก่อนนอน ปู้ไม่สวด เพราะปู้ไม่นับถือศาสนาใดเลย และเป็นคอมมิวนิสต์ จากนั้นคนหนึ่งจะกล่าวว่า “ราตรีสวัสดิ์” อีกคนก็ตอบว่า “ราตรีสวัสดิ์”

เช่นกัน”

ย่าทวดอยากให้ลูกสาวเตรียมกาแฟให้ปู่ตอนเช้า กาแฟในสมัยนั้นมักทำด้วยถ้วยกาแฟผสมข้าวบาร์เลย์คั่ว ในภาชนะพิเศษบนเตาผิงก่อนนำไปปด “เอากาแฟไปให้พ่อสิ” ย่าจะถือถาดแก้วลายดอกไม้ใส่ถ้วยกาแฟสีม่วง ลายทองไปวางไว้ให้ปู่ที่ปลายเตียง แล้วรีบหนีไป เหมือนวางชามอาหารให้หมาบ้า เรื่องนี้อีกเช่นกันที่ย่าไม่เคยให้อภัยตัวเองเลยตลอดชีวิต

ปู่ช่วยงานในไร่ด้วยความอดทนดียิ่ง แม้ว่าจะเป็นคนเมือง และในชีวิตที่ผ่านมาเคยแต่ศึกษาเล่าเรียนกับทำงานในสำนักงาน บ่อยครั้งปู่ทำแทนภรรยาด้วย เพราะย่าปวดที่ไตบ่อยขึ้นเรื่อย ๆ อีกทั้งปู่ยังเห็นว่าเป็นเรื่องแย่ที่ผู้หญิงต้องทำงานในไร่หนักเช่นนั้น หรือเอาเหยือกน้ำเทินหัวเดินกลับจากน้ำพุ แต่ด้วยเคารพครอบครัวที่ให้ที่พักอาศัย ปู่จึงพูดถึงเรื่องนี้แบบกว้าง ๆ โดยหมายถึงสังคมชาวเกาะซาร์ดิเนียส่วนใหญ่ เพราะที่เมืองคัลยารีนันแตกต่างออกไป นอกจากนั้นชาวเมืองยังไม่ถือสาเรื่องเล็กๆ น้อยๆ และไม่ได้มองเห็นความ

ชั่วร้ายอยู่ทั่วทุกหนแห่งอย่างไร้เมตตา เป็นไปได้ว่า
อากาศชายทะเลทำให้พวกเขารู้สึกเป็นอิสระมากกว่า
อย่างน้อยก็ในบางแง่มุม ซึ่งไม่ใช่ในแง่มุมทางการเมือง
เพราะชาวเมืองคัลยารีเป็นพวกชนชั้นกลางที่ไม่เคยคิด
จะต่อสู้เพื่ออะไรเลย

ส่วนเรื่องอื่นๆ นอกจากยาซึ่งไม่สนใจโลกแล้ว
ทุกคนต่างพึ่งสถานีวิทยุลอนดอน ในฤดูใบไม้ผลิปี 1944
พวกเขาได้รู้ว่า ตอนเหนือของอิตาลีมีคนประท้วงหยุด
งาน 6 ล้านคน ที่กรุงโรม ทหารเยอรมันถูกฆ่าตาย 32 คน
ฝ่ายเยอรมนีล้างแค้นด้วยการกวาดต้อนทหารอิตาลีไป
ยingt 320 คน กองทัพที่แปดของอังกฤษพร้อมจะบุก
อีกครั้ง และเข้าตู่ของวันที่ 6 มิถุนายน ฝ่ายพันธมิตร
ยกพลขึ้นบกที่นอร์มั้งดี